

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практи. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

Анастасія Самойленко

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИКИ В ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ 167

Фан Юаньюань

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-СЛУХОВИХ НАВИКІВ У СТУДЕНТІВ
МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ..... 172

Ганна Ткаченко

СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ ЗАСОБАМИ
ПЕРФОРМАНСУ 177

Олена Кисельова

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО
ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНО-ІГРОВИХ МЕТОДІВ 182

Дмитро Головаш

ВЕБ-ДИЗАЙН ЯК ФУНДАМЕНТ СУЧАСНОГО ВІРТУАЛЬНОГО
СЕРЕДОВИЩА..... 186

Л.В. Беземчук, Ірина Беденко

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА 189

Олександра Губанова

ЗНАЧЕННЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА..... 193

Юлія Панасенко

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ФОРМУВАННІ ДОСВІДУ ТВОРЧОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ 198

Марія Тарасенко, Любов Тарасенко

ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОГО ДОСВІДУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИКИ 203

УДК 378.22:373.2

Олександра Губанова

*Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди,
факультет мистецтв,
група 51м*

ЗНАЧЕННЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, професор
О. О. Кузнецова

У статті розглянуто значення професійних вмінь, які реалізуються у формі просвітницької діяльності, як один з основних факторів діяльності викладача музичного мистецтва, що впливає на естетичний розвиток і розвиває музично-творчий потенціал учасників цього процесу.

Ключові слова: *музично-просвітницька діяльність, викладач музичного*

The article deals with the factors of the formation of the professional skills, implemented in the form of the educational activities, as one of the main factors of the music teacher, affecting the aesthetic development and developing the musical and creative potential of the participants in this process.

Key words: *musical and educational activities, teacher of musical art, creative activity.*

Постановка проблеми та її актуальність. Мистецька освіта направлена на усвідомлення і культуротворчий розвиток особистості. Постає питання професійно-значущих рис особистості, які в сукупності зі знаннями, вміннями і навичками уособлюють належного носія музичної культури. Суспільство підвищує вимоги до особистості викладача музичного мистецтва, чекаючи від нього виконання ролі не тільки педагога-музиканта, а й лектора-просвітителя.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблема музичного просвітництва досліджувалась у таких напрямках: розкриття специфіки усної пропаганди, її особливостей й закономірностей у педагогічному процесі (В. Андреев, В. Петрушин); підготовка кадрів до культурно-просвітницької роботи (Є. Громов, М. Серьогін); формування готовності майбутніх вчителів до

здійснення музично-пропагандистської діяльності (І. Полякова), формування музично-просвітницького інтересу (Т. Жданова).

Мета - з'ясувати сутність просвітницької діяльності викладача музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Музичне мистецтво є одним із наймогутніших засобів художньої освіти оскільки надає естетичного забарвлення всьому духовному життю людини. В. В. Вернадський «живильним середовищем» науки вважав передусім мистецтво, а ключ до пізнання світу загалом вбачав у поєднанні наукової та художньої думки.

Творча спрямованість професіоналізму педагога-музиканта актуалізується саме музичним просвітництвом – діяльністю, яка орієнтована на розвиток музичних інтересів, потреб, смаків, що сприятиме вдосконаленню культурного й духовного потенціалу нації. Тому музично-просвітницька діяльність є однією з головних складових професійного та духовного становлення майбутнього вчителя і важливою ланкою навчально-виховного процесу сучасного виховання.

Спілкування викладача музичного мистецтва із аудиторією передбачає здійснення ним по відношенню до слухачів соціальних функцій. Це - просвітництво, її духовне збагачення, виховання у широкому розумінні слова, задоволення їх певних потреб.

Музичне просвітництво дозволяє уникнути професійного замикання в межах специфіки тої чи тої дисципліни, сприяє підготовленості вчителя музичного мистецтва до того широкого діапазону різновидів фахової діяльності, якими йому доведеться займатися в межах його професії [2].

Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва передбачала оволодіння певним мінімумом знань, умінь та навичок, який детермінував зміст спрямованої діяльності студентів у процесі навчання у ВНЗ та їх подальшого застосування в педагогічній практиці [5].

Чиркина С. В. зазначає, що процес формування компетентного музичного вчителя містить два обов'язкових додаткових компонента - теоретичну підготовку (музикознавство і методологію) і практичну діяльність (промислове

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

навчання), в ході яких відбувається апробація набутих знань, навичок, навичок. Початковий етап навчання фахівця – надати йому основні музичні та теоретичні знання. «Знання музики» і «знання музики» ведуть до успішної професійної діяльності майбутнього вчителя музики. Саме вони дозволяють ефективно розвивати музичну культуру студентів, в зв'язку з чим актуалізується музична компетентність вчителя.

Вся педагогічна робота вчителя повинна бути спрямована на постійну музичну освіту з високою повагою до музики. В цьому відношенні надзвичайно важливо у роботі зі студентами поєднувати теорію з практикою, орієнтувати їх на оволодіння різними технологіями у галузі мистецтва, щоб успішно вирішувати професійні проблеми, які надають якісний вплив на самостійну роботу студента. Вчити майбутнього вчителя музики самостійно обробляти пісню і хоральний репертуар, формувати вміння працювати над нею, значить вирішувати ряд творчих завдань, які складають основу діяльності, а також у позанавчальній роботі. Вивчаючи індивідуальні особливості майбутніх вчителів, вчитель терпляче вселяє йому розуміння незалежності як властивості персонажа, заснованого на знанні його роботи, виходячи з його поглядів і поваги до інших. Необхідно переконати учня в тому, що творчі сумніви, хворобливий і копіткий вибір варіантів зацікавлені в знанні всього, що було створено, це не тільки не суперечить реальній незалежності, але, навпаки, є його необхідною умовою для створюючи власну переконаність

В своїй роботі Кузнецова О.О. виділяє наступні напрямки музично-просвітницької роботи: агітаційно-пропагандистська, пропаганда художніх і естетичних знань, використання знань на практиці, у творчості; організація змістовного відпочинку й розваг. Згідно цього потрібно знати мету заходу, чітко планувати свій виступ і вбачати значення у формуванні особистості [2].

В своїй роботі, композитор Докшицер Т. визначає, що компетентний і творчий розвиток майбутнього вчителя музики здійснюється за такими основними напрямками:

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

- особистісно-орієнтований підхід в процесі індивідуальних уроків в проведенні в класі хору і практична робота з хором;

- пошук і використання різних форм і методів проведення занять, різних мистецьких заходів в тісному зв'язку з суб'єктами музично-теоретичного та індивідуального циклів;

- прилучення до викладання свого досвіду кращих вчителів музики, методистів, які стали власністю сучасних методів музичної освіти;

- залучення студентів до виконавчого мистецтва як засіб підвищення навичок ведення, педагогічні знання, навички (концерти, лекції, концерти, тематичні конкурси) та інші.

Докшицер Т. здійснює компетентний і творчий розвиток майбутнього вчителя музики за такими основними напрямками:

- особистісно-орієнтований підхід в процесі індивідуальних уроків в проведенні в класі хору і практична робота з хором;

- пошук і використання різних форм і методів проведення занять, різних мистецьких заходів в тісному зв'язку з суб'єктами музично-теоретичного та індивідуального циклів;

- використовувати у викладанні викладацького досвіду кращих вчителів музики, методистів, які стали власністю сучасних методів музичної освіти;

- залучення студентів до виконавчого мистецтва як засіб підвищення навичок ведення, педагогічні знання, навички (концерти, лекції, концерти, тематичні конкурси) та інші.

Висновок. Таким чином, просвітницька діяльність має проявлятися в усіх сферах навчання, задля забезпечення музично-естетичної ерудованості, самореалізації в мистецькій діяльності і професійній спрямованості.

Необхідною умовою професійного зростання майбутнього фахівця є формування художньої компетентності. Рівень його формування визначає успіх його практичної діяльності. процес розвитку викладацької творчості у майбутніх викладачів не матиме ефективних результатів, в разі якщо не буде досягнута його базисна цілісність з розвитком особистості, формування можливості сприймати

викладацьку роботу як творчий процес. Для того щоб виховувати справжню творчу людину, удосконалювати можливі креативні можливості, потрібно освоїти способи і знаряддя, які формують креативні особливості майбутнього вчителя. Щоб реалізувати цю мету, сам учитель повинен бути здатний створити, тому що творчість розвивається через творчість. Творчість є необхідною умовою для становлення вчителя, його самопізнання, розвитку і розкриття як особистості.

Список використаних джерел

1. Каплінський В.В. Наукова лабораторія педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу як школа формування професійної компетентності / В.В. Каплінський, Н.І. Лазаренко // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка та психологія. № 48. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД». С. 13–19.

2. Кузнецова О.А. Музыкально-просветительскиетенденции в контексте музыкальногообразования и просвещения в Украине // Подобрщ. ред. Кузнецовой О.А. 2004. С. 3-9.

3. Кожевнікова Л. ДВНЗ Музично-просвітницька діяльність у контексті підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології // 2016. №5 (59).

4. Козир, А. В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти. / Київ: НПУ імені М.Драгоманова. (2008).

5. Теплова О.Ю. Соціологічні аспекти формування готовності до творчої самореалізації студентів музичнопедагогічних факультетів / О.Ю. Теплова // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців. Зб. наук. праць. Вип. 8. К. - Вінниця, 2005. С. 468– 471.